

הַמַּעֲיָן

בתוכן:

- 3 'אֶנְחֵנוּ בְּשֵׁם ה' אֶלְקֵינוּ נִזְכָּר! / **דבר העורך**
- 4 הדיין מכתב יד / **הרב משה מיימון**
- 8 נוסחה בכתבי היד / **הרב אברהם ביטון**
- 15 מדיני נר חנוכה במחנה / **הרב אליהו גרינצייג**
- 18 הדלקת נרות חנוכה ריחניים או משמיעים קול / **צבי רייזמן**
- 29 ברכת כהנים במקדש ובגבולים / **הרב יוסף הלוי שישא**

הלכה ואקטואליה

- 35 על נסיעה במונית אוטונומית בשבת / **הרב איתן קופיאצקי**
- 43 למי הסמכות לבטל קידושין - רק לגדולי הדור או גם למורי הוראה מוסמכים? / **הרב אריה יהודה ורבורג**
- 52 עוד על מעמדו של הבשר המתורבת / **הרב שלמה בן דוד כהן**
- 57 תגובה בעניין מעמדו של הבשר המתורבת / **הרב הראשי רבי דוד לאו**

הלכה ומלחמה

- 61 "פסיקת סטנדר" ו"פסיקת שטח": הרהורים הלכתיים בעקבות מלחמות ישראל / **הרב שלמה רפאל דיכובסקי**
- 76 פסקי הגרי"ש אלישיב צ"ל בעניין שמירת שבת בעת מלחמה עם תגובות והוספות / **הרב מרדכי עמנואל; הרב יהושע בן מאיר**
- 118 חיוב אבלות אחר קבורה בתוך מלחמה במקום זמני / **הרב יעקב אפשטיין**; תגובה: **הרב יעקב רוז'ה**

תגובות והערות

- 129 'עשאוהו לתלמוד ככדור' / **הרב אליעזר בן פורת**; עוד על פיוטי ראש השנה שחל בשבת / **הרב משה יהודה רוזנווסר**; הערה בעניין שו"ת 'בשמנים ראש' / **הרב אלחנן סגרן**

על ספרים וסופריהם

- 132 חידת ההבדלים בין שתי רשימות המצוות בהקדמת הרמב"ם למשנה תורה / **מנשה קפלן**
- 138 זיהוי המכות של איגרת תשיח באיגרות הראי"ה / **הרב שמריה גרשוני**
- 145 נתקבלו במערכת / **הרב יואל קטן**

המשתתפים בגיליון זה:

הרב יעקב אפשטיין, שומריה 8533600. emuna54@netvision.net.il
הרב אברהם ביטון, שדרות גת 122, קרית גת 8220301. avibiton248@gmail.com
הרב יהושע בן מאיר, הרב חיים ויטל 27, ירושלים 9547027. rybenmeir@gmail.com
הרב אליעזר בן פורת, ישיבת בית אל, 9063100
הרב יעקב ב"ר אליהו גרינצייג, חזון איש 34, ירושלים 9743623. orot3@neto.net.il
הרב שמריה גרשוני, ת"ד 126, נוקדים 9091600. sgershuni@orotetzion.org.il
הרב רפאל שלמה דיכובסקי, פרנס 12/16, ירושלים 9387906. daichovsky@gmail.com
הרב אריה יהודה ורבורג, ארה"ב. aywarburg@gmail.com
Rav R. Warburg, P.O.B. 3337, Teaneck, New Jersey 07666 USA
הרב שלמה בן דוד כהן, משה חיים שפירא 49/24, חיפה 2634644. shlomo.b.d.c@gmail.com
הרב דוד ברוך לאו, הרב הראשי לישראל, רח' אהליאב 5, ירושלים, 9446778. rabbia@rab.gov.il
הרב משה מיימון, המכון לחקר תורת הקדמונים, ארה"ב. mbamaimon@gmail.com
הרב אלחנן סגרון, המכבים 60, בני ברק 5128524. a0548592488@gmail.com
הרב מרדכי עמנואל, ישמח ישראל 22/3, ביתר עילית 9055772. 274more@gmail.com
הרב איתן קופיאצקי, האלון 43, אדורה 9041500. ekupietzky@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
הרב מנשה קפלן, מילר 5, רחובות 7628422. menashec@gmail.com
הרב יעקב רוז'ה, האדמו"ר מבאבוב 8, בת ים 5962212. yakovruza@gmail.com
הרב משה יהודה רוזנווסר; ירושלים-ארה"ב. moshe.rosenwasser613@gmail.com
M. Rosenwasser, 9 Sutton Rd. Monsey, NY 10952 USA
צבי רייזמן, ארה"ב. z-ryzman@aiibeauty.com
הרב יוסף הלוי שישא, אנגליה. jschischa@googlemail.com
Rav J. SCHISCHA, 14 The Ridgeway, Golders Green, London NW11 8TB, England

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר
עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל
תנצב"ה

המערכת: הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות | הרב מיכאל ימר, שעלבים
הרב בעז מרדכי, נריה | פרופ' זהר עמר, נוה צוף | יהודה פרוידגר, ירושלים
העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 1538-9276664; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il
למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות למכון שלמה אומן

© כל הזכויות שמורות

'אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ נִזְכָּר!

איוב לט, יג-יח: כָּנַף הַנְּנִים נִעְלָסָה, אִם אֶבְרָה חִסְדָּה וְנָצְחָה: כִּי תַעֲזֹב לְאַרְץ בְּצִיָּה, וְעַל עֶפְרַת תַּחֲמִים: וּתְשַׁכַּח כִּי רָגַל תִּזְוָרָה, וְחַיִּית הַשָּׂדֶה תִּדְוִשֶׁק... כִּי הַשָּׂה אֶלֹוֹהַ חֲכָמָה, וְלֹא חָלַק לָהּ בְּבִינָה: **כָּעַת בְּמָרוֹם תִּמְרִיא תִשְׁחַק לְסוֹס וּלְרִכְבּוֹ:**

שמות רבה פרשת בשלח פרשה כה סימן ח (עם קיצורים): משל לחסידה שהייתה יולדת בעפר הארץ, והיו העוברים והשבים דשין אותה ומאבדין אותה (=אותה ואת ביציה). מי גרם לה, על שהייתה יולדת בארץ. אלא משעלתה למרום ותלד לשם - אין בריה מזיקתה, והיא משחוקת מן הכל. כך ישראל, כנף רננים נעלסה... כִּי הַשָּׂה אֶלֹוֹהַ חֲכָמָה, וְלֹא חָלַק לָהּ בְּבִינָה. כל אלו למה? מפני שהניחו להקב"ה. אבל כשיעשו תשובה ויתלו עיניהם למרום - כָּעַת בְּמָרוֹם תִּמְרִיא, אותה שעה תִּשְׁחַק לְסוֹס וּלְרִכְבּוֹ, שנאמר (תהלים כ, ח) אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלהינו נזכיר.

איך שלא נסתכל על האירועים מאז שמיני עצרת, ברור שה' השיב חכמים אחור ודעתם סיכל, כאותה חסידה אצילית ומרשימה שבמקום לחיות ולהטיל ביצים במקום בטוח, שבו 'אין בריה מזיקתה', היא מטילה את ביציה על הארץ, ונדהמת כל פעם מחדש שהעוברים והשבים דשין אותה ומאבדין אותה. גִּלְגַּל הַקֶּב"ה שִׁבְגַּל טַעוּיּוֹת שֶׁל מְנַהִיגִים וּמַצְבִּיאיִם קִיבְּלוּ מִכָּה אִיוֹמָה שִׁיחַ שְׁנַיִם לְתַקֵּן אוֹתָהּ, וּמַצַּד שְׁנַיִם כּוֹלְנוּ יוֹדְעִים אֶת הָאֲמִת: אֲנַחְנוּ, בִּפְרֵט וּבְכֻלּוֹ, בִּידוֹ שֶׁל אֲבִינוּ מִלְכְּנוּ רִיבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם בְּרוּךְ הוּא, וְכֵשֶׁם שֶׁנִּתְקַרַּב יוֹתֵר, כּוֹלְנוּ, לְרִיבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם - כֵּךְ 'בְּמָרוֹם נִמְרִיא, נִשְׁחַק לְסוֹס וּרִכְבּוֹ'. בעזרה"ת בקרוב.

בגיליון זה השלמות לדיונים שהתעוררו בגיליון הקודם כמזכרת ליום הכיפורים ההוא, לפני חמישים שנה, שלצערנו הפכו למאמרים אקטואליים ביותר, ועוד מאמרים חשובים מכל הגוונים, כדרכו של 'המעין'.

ויהי רצון שישלח ה' אורו ואמיתו לראשינו שרינו ויועצינו ויתקנם בעצה טובה מלפניו להחליט החלטות טובות ולקיימן למען ארצנו וערי אלוקינו. ברכת הצלחה לחיילינו המחרפים את נפשם כאיש אחד בלב אחד כתיקון, אולי, לפירוד שהיה בעם בחצי השנה הקודמת, ובעז"ה לא יחזור שוב לעולם.

'כשם שעשית לאבותינו ניסים וגבורות - כן תעשה עמנו ניסים וגבורות בעת ובעונה הזאת!' (ש"ע או"ח סי' תרפב סע' ג)

הק' יואל, עורך 'המעין'